

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inape
lază.

Un pas spre bine

Arad, 24 Octomvrie.

În sfârșit, vechea dorință a învățătorilor din dieceza Aradului a început a se realiza. Conzistorul aradan a hotărât să publice concurs pentru ocuparea unui post de *inspector școlar*, care va trebui ocupat de un om cu pregătiri academice.

E un moment de o însemnătate epocală acesta, mai ales între împrejurările acestea triste, între cari trăiește de câțiva ani încoace școala noastră.

În conferența inspectorilor școlari de stat, ținută acum câteva săptămâni, acești cerberi ai „ideii de stat” au cerut ca în școlile naționalităților inspecția să se facă de aici încolo într'un mod mai intensiv, căci ceea ce s'a făcut până acum a fost prea puțin.

Insuși d. ministru de culte, contele Zichy a făgăduit să facă tot posibilul pentru crearea de posturi nouă și pentru intensificarea inspecțiunii peste tot.

În fața unei astfel de atitudini a ministrului de instrucțiune, care e o nouă declarație de război în contra școlilor noastre, ar fi fost în adevăr o crimă nepăsarea noastră tradițională. Dacă toate argumentele de ordin cultural, aduse de vre-o patru decenii încoace pentru crearea de posturi de

inspectori școlari confesionali, ar fi fost menite să-i lase pe cei dela conducerea școlilor noastre și mai departe impasibili, declarația aceasta de război a ministrului și a inspectorilor săi, ar fi trebuit să ne scoată din lăncezala, care ne-a cutropit și atrofiat aproape cu totul.

Iată că, în sfârșit, Conzistorul aradan s'a pus pe lucru și a hotărât să împlinească dorința atât de justă a școlii și a culturii românești. Să fie într'un ceas bun, și în curând să dea Dumnezeu să-i urmeze și celelalte Conzistorii, cărora tot mai des li-se adresează cereri de aceiaș natură. Mai acum trei săptămâni cerea cineva în „Unirea” din Blaj ca să se sistematizeze și pentru arhidieceza greco-catolică un post de inspector, dela care să poată primi bieții învățători îndrumările convenite. Acum învățătorii din arhidieceză sunt tocmai în pragul adunării generale a Reuniunii lor. Din discuțiile cari premerg acestei adunări se desface puternic dorința tuturor de a se cere cu toată insistența dela Conzistor alegerea unui inspector. Suntem curioși să vedem ce se va alege de hotărârea învățătorilor.

Deocamdată suntem satisfăcuți că Conzistorul din Arad a putut trece peste greutățile de până acum și a putut aduce o hotărâre ca cea adusă. Ne bucurăm că s'a hotărât ca viitorul inspector să fie un om cu studii academice, contrar părerii

acelora cari ar fi dorit ca în acest post să se aleagă vr'un învățător mai destoinic.

Nu-i vorba, avem ici și colo și învățători vrednici, cari ar putea aduce pe terenul inspecțiunii școlare, frumoase servicii culturii noastre, dar suntem totuși de firma convingere, că un om cu studii academice, dacă e la culmea chemării, e superior unui învățător bun la culmea chemării lui.

Chestiunea e însă: unde se va găsi acel om cu studii academice, care să poată fi pentru școlile noastre primare aceea ce trebuie să fie? Trebuie să mărturisim că suntem foarte săraci în astfel de oameni și să avem o mare îndoială că se va putea găsi ușor cel mult așteptat.

Bine ar fi dacă pe lângă inspectorul ce se va alege dintre bărbați cu temeinice studii academice, s'ar alege și dintre învățătorii mai cu merite 1—2 inși cari să aibă rolul de subinspectori. Mână în mână cu inspectorul ar putea face mult pentru asigurarea bunei educații în școlile noastre, cari, lăsate și în viitor în grija numai a inspectorilor unguri, nu vor mai putea fi o binefacere pentru poporul nostru, ci numai un mijloc de tortură sufletească.

Dar și până atunci, așteptăm cu nerăbdare publicarea concursului și alegerea, pe baza lui, a celui chemat să conducă destinele școlii poporului nostru din aceste părți.

Rudyard Kipling.

Săgețile lui Cupido.

De Vasile Stoica.

Trăia pe vremuri în Simla o fată foarte frumoasă, copila unui judecător de ocol, ce-i drept, sărac, dar de omenie. Era bună băiata, însă nu putuse ajunge încă să-și cunoască puterea și să se folosească de ea. Mamă-sa era foarte îngrijată de viitorul copilei.

Dacă un bărbat e „commissioner” și holtei, și are dreptul să poarte podoabe și giuvaeruri în aur și argint pe haine, iar când intră undeva, să treacă înaintea ori cui, afară de un membru al consiliului, un guvernor-locotenent sau un vice-rege, — acela-i vrednic să se însoare. Cel puțin, așa spun femeile.

Ei bine, era în zilele acelea în Simla un „commissioner”, care era și purta și făcea tot ce am spus eu acum. Era urît omul — pocit, — cel mai pocit om în Asia, cu două excepții. Avea o față s'o visezi și să încerci apoi s'o sculptezi cap la pipă. Il chema Saggott — Barr-Saggott — Anthony Barr-Saggott și șase litere în urmă. Din punctul de vedere al departamentului era unul dintre cei mai buni slujbași pe cari îi avea ocăr-muirea din India. Din punct de vedere social, o gorilă lingușitoare.

Când își întoarse el atenția spre Miss Beighton, cred c'a plâns de bucurie doamna Beighton pentru răsplata pe care i-o trimitea pronia acum la bătrânețe.

Domnul Beighton nu zise o vorbă. Era ușuratic dumnealui.

Firește un commissioner e foarte bogat. Leafa lui întrece visurile ori cărui avar — e așa de enormă, încât el poate ajunge să lege și să deslege într'atâta, că-ți discreditează aproape și pe un membru al consiliului.

Toți commissionerii s'agăreți. Barr-Saggott însă era excepție. Făcea niște primiri princiare; ținea cai frumoși; dădea baluri; era o putere în țară; și se purta ca atare.

Gândiți-vă că ceea ce scriu eu aici trebuie așezat într'o vârstă aproape preistorică în istoria Indiei britice. Mulți își vor mai fi aducând aminte de anii accia pe când lawn-tennisul nu se născuse încă și când jucam croquet. Ei bine, erau vremuri înainte de asta, dacă mă credeți, când încă nici croquet-ul nu fusese născocit, și când tragerea cu arcul — reînviată în Anglia prin 1844 — era o epidemie tot așa de mare ca și lawn-tennis-ul astăzi. Tot așa de cu savantlic grăia lumea de atunci despre „ținută” și „slobozire”, „apucătură”, „arc întins”, „arc de 56 funții”, „arc recurbat” sau „automat”, ca și noi despre „parare”, „atac”, „spargere”, „inapoiere” și „racheta de 16 unci”...

Miss Beighton trăgea minunat cu arcul la „distanța damelor” — adică 60 coți” — și era recunoscută ca cea mai bună arcașă din Simla. Bărbații o și porecliră: „Diana din Țara-Devi”.

Barr-Saggott îi dădea mare atenție; și prin urmare inima doamnei Beighton, după cum am auzit, plutea prin ceruri. Kitty Beighton privea lucrul mult mai liniștită. Era așa de plăcut să fii distinsă dintre celelalte de un „commissioner” cu litere în urma numelui, și să umpli de ciudă și

pizmă inimile celorlalte fete. Nu se poate însă tăgădui că Barr-Saggott era grozav de pocit; și toate încercările lui de a se infrumuseța n'auvură altă dobândă decât că-l făcurea și mai grotesc. Nu înzadar îl botezara cu numele de „Langur” — care însemnează un fel de maimuță. Nu-i vorba, e plăcut să-l ai la picioare, — se gândia Kitty, — dar e mai bine dacă te poți scăpa de el și te duci la călărit cu bietul Cubbon — ofițer într'un regiment de dragoni din Umballa — băiatul cu obrăjii înfloriți, și fără prospecte. Căci Kitty-l avea drag pe Cubbon mai mult decât nițel. Iar el nici pentru o clipă nu-și pretindea, că-i era mai puțin îndrăgostit de ea, decât din creștet până în tălpi; căci era de omenie băiatul. Și astfel Kitty fugea din când în când de complimentele maies-toase ale lui Barr-Saggott în societatea tinărului Cubbon; iar mamă-sa o certa, firește, foarte aspru.

— Dar mamă, — zicea ea, — domnul Saggott e așa un — așa un — e grozav de urit.

— Dragă, — îi răspundea cuvioasă doamna Beighton, — noi nu putem fi altfel, decât cum ne-a făcut atotputernicia pronie. Pe lângă asta, o să ai întâietate chiar și față de mama ta proprie. Gândiți-te și tu în minte.

Kitty strimba din nas și spunea vorbe ne-cuviincioase despre întâietate, despre „commissioner”-i, și, despre căsătorie. Iar domnul Beighton se scărpină în vârful capului; căci era ușuratic dumnealui.

Târziu în sezon, când socoti el că-i sosită vremea, desfășură Barr-Saggott un plan care trezi mare încredere în puterile lui administrative. A-

Uneltiri împotriva votului universal.

Tot mai mult se învederează că în dosul tratativelor de împăcare pornite de președintele Camerei Berzeviczy se ascunde dorința guvernului de-a sparge solidaritatea dintre kossuthiști și justhiști. Căpeteniile guvernamentale speră că votul universal le va face serviciul de-a izola pe justhiști, lăsându-i singuri, alături poate de social-democrați.

Intriga guvernamentală pare a face însă școală. „Liga regnicolară maghiară” (Országos Magyar Szövetség), întrunindu-se Dumineca trecută la o ședință a comitetului, a votat o rezoluție în care se spune că Liga maghiară la alcătuirea votului universal cere să se garanteze, prin instituții, preponderanța și supremația maghiarimii...

Șovinismul nebun de care este călăuzită această Ligă se manifestă și mai clar în expunerea de motive, de-o exuberanță națională ridicolă.

„In Ungaria — se spune în expunerea de motive — legile le alcătuiește în realitate rasa ungurească stăpânitoare și ar fi sinucidere dacă această rasă ar alcătui o lege electorală, care nu numai că nu i-ar aduce foloase, ci i-ar aduce dimpotrivă pagube...”

După acest mic aperitiv, expunerea de motive urmează:

„In lumea întreagă rasa stăpânitoare creează legile pentru sine și spre folosul său. Aceasta nu e numai un drept firesc, ci chiar o datorie!...”

Desertul e strălucit:

„Rasa ungurească trebuie să vestească lumii întregi: eu am alcătuit statul acesta, eu l'am susținut vreme de-o mie de ani, eu

alcătuesc aici majoritatea, cultura mea publică e mai înaltă, e interes public european ca aici să stăpânească rasa ungurească, prin urmare...”

Muzica intonează imnul, se servește șampania și lumea se ridică însuflețită în picioare:

„Prin urmare... alcătuesc o lege electorală cum eu vreau!”

Episcopia dela Gherla. Am anunțat într'unul din numerele noastre din urmă, pe baza unei telegrame particulare, că episcop român gr-cat. al Gherlei a fost numit P. S. Sa Dr. Vasile Hossu, actualul episcop al Lugojului.

Știrea aceasta a fost desmintită, azi, ca fiind prematură, de un ziar litografiat. Deodată cu desmintirea, corespondentul nostru ne mai comunică însă și următoarele:

„Mențin știrea despre numire. In acelaș timp află din izvor autorizat că episcopul Vasile Hossu, înainte de a primi conducerea diecezei din Gherla, a pus condițiunea ca guvernul să-i dea 1,250.000 coroane, pentru îmbunătățirile absolut necesare ce sunt de adus bisericilor și școlilor românești din această eparhie.

Contele Zichy, ministrul cultelor, i-a promis în mod formal, că-i va pune la dispoziție fondurile cerute”.

Situația politică în Austria. Incercările baronului Gautsch de-a înjgheba o majoritate parlamentară par a se termina cu rezultat favorabil. Tratativilor sale cu Cehii s'au sfârșit și Miercurea viitoare baronul Gautsch va comunica uniunei partidelor germane condițiile sub cari Cehii vor intra în majoritatea guvernamentală.

In cursul săptămânii viitoare se vor întruni și celelalte partide parlamentare pentru a se înțelege asupra unui program comun de muncă.

Ședința Camerei Ca și în ședința de ieri opoziția a zădărnicit discuțiile la reformele militare, cerind votări nominale.

Teatrul național unguresc din Cluj — la București.

— In atențiunea guvernului român. —

Corespondentul nostru din Cluj ne vesește că directorul teatrului național unguresc din Cluj proiectează cu trupa sa o serie e cinci reprezentații în capitala României. Ideia acestei vizite a trupei ungurești din Cluj s'a născut în mintea conducătorilor societății ungurești din București. Ei au declarat că garantează pentru succesul material al reprezentanților. Directorul teatrului din Cluj, d. Ioanovics a declarat că este gata să facă această jertfă patriotică, dar că trebuie să primească întâi aprobarea comitetului teatral, și a altor foruri superioare căci are nevoie de unele „garanții morale”, fără cari nu se poate angaja la asemenea întreprindere.

Pe semne d. Ioanovics simte, poate în mod inconștient, câtă temeritate cuprinde proiectul acesta de a da serii întregi de reprezentații ungurești în capitala României, atunci când guvernele și autoritățile ungurești pun cele mai mari piedeci reprezentațiilor teatrale românești date aici la noi, chiar și de artiști români supuși ungari și când nici nu putem îndrăzni măcar a încerca organizarea unor reprezentații românești cu trupe și artiști din România. Cazul soților Bârsanu cari astă vară au fost expulzați, deși sunt cetățeni unguri, mizeriile ce au întâmpinat în atâtea cazuri din partea administrației (amintim cazul din Oradea mare, întâmplat astă-vară), refuzul statornic al tuturor guvernelor ungurești de a acorda concesiunea de joc trupelor din România — toate acestea nu sunt de natură de a încuraja proiectul dlui Ioanovics și nu sunt menite a înlezni „succesul moral” al unei trupei ungurești în capitala României.

Mărturisim într'adevăr, că nu ne putem închipui un guvern român care să

ranjă o întrecere cu arcul pentru dame, — cu o brățară somptuoasă, lucrată în diamante ca premiu. Statori cu dibăcie condițiile, și ori cine vedea că brățara nu-i altceva decât un dar pentru domnișoara Beighton; primirea ei aducând cu sine încă mâna și inima „commissioner”-ului Barr-Saggott. Condițiile erau: o rondă „St. Leonard” — 36 de trageri la 60 de coți, — după regulile „Societății Toxofiliilor din Simla”.

Intreagă Simla fu invitată, Colo, pe sub deodarii dela Annandale, unde azi e stațiunea cea mare, erau mese de ceai, admirabil aranjate; iar în mijloc stetea scânteind la soare, singură în splendoarea sa brățara de diamante într'o cutie de catifea albastră. Miss Beighton era ispitită, — aproape prea ispitită, — să competeze.

In dup'amiaza hotărâtă, întreagă Simla ieși la Annandale, să fie mărturie la judecata lui Paris, întoarsă acum de-a 'ndoaselea. Kitty călăria alături de Cubbon și era ușor de văzut, că băiatul e tulburat în sufletul său. Trebuie să știm, că la tot ce-a urmat, el n'a avut nici o vină. Kitty era palidă și nervoasă și privia lung la brățară. Barr-Saggott era pompos îmbrăcat, mai nervos decât Kitty, și mai pocit decât ori când.

Doamna Beighton zîmbi cu bunăvoință, după cum se cuvine mamei unei „commissionerite” puternice, — și tragerea începu; mulțimea formă un semicerc în vreme ce damele veniau la rînd una câte una.

Nimic nu-i așa plicticos, ca o întrecere de tras cu arcul. Trăgeau și trăgeau, — și trăgeau așa una într'una până ce părăsi soarele valea și începură să foșniască borile prin deodar; iar lumea aștepta să tragă și să câștige odată Miss Beighton.

Cubbon stetea la un corn al semicercului din jurul arcașelor, Barr-Saggott la celălalt. Miss Beighton era cea din urmă pe listă. Răbojul mersese slab și astfel brățara, plus „commissioner”-ul Barr-Saggott, erau cu siguranță al ei.

Commissioner-ul îi încordă arcul cu proprii sacrosanctele sale mâni. Ea făcu apoi câțiva pași înainte, aruncă o privire la brățară și — întâia săgeată nimeri, fără a sminti cu un fir de păr, drept în mijlocul inimii de „aur” — care număra nouă puncte.

Cubbon din stînga îngălbeni, iar duhul său cel rău îl îndemnă pe Barr-Saggott să zîmbească. Ei bine, și caii se speriau când zîmbia Barr-Saggott. Kitty îl văzu că zîmbește. Privi odată spre aripa stîngă, făcu lui Cubbon un semn aproape imperceptabil cu capul și se găti să tragă.

Aș vrea să pot descrie scena care urmă. Era foarte neobișnuită și lipsită de cuviință. Miss Kitty își așeza săgețile cu nespuse de mare chibzuială, așa că toată lumea să poată vedea, ce face. Era țintașă desăvârșită, iar arcul ei de 46 de funți i-se potrivea de minune. Cu patru săgeți îndreptate cu mare grijă una după alta țintui picioarele de lemn ale discului; cu o săgeată țintui creștetul de lemn al discului; iar damele se uitau toate una la alta. Apoi începu a trage capricios asupra „albului”, care, dacă-l nimeria, scotia tocmai un punct. Cinci săgeți primi astfel albul. Era minunată tragerea; dar văzând că datorința ei era să nimerască „auriul” și să câștige brățara, Barr-Saggott deveni verziu, asemenea tinerelor ierburi de apă.

Apoi trase de două ori pe deasupra țintei, după aceea de două ori departe în stînga, — totdeauna cu aceeaș chibzuială.

O tăcere de gheață căzu într'aceea asupra societății, iar doamna Beighton își scoase batista. Mai trase Kitty de vre-o câteva ori în pământ, în fața discului și rupse mai multe săgeți. Apoi făcu un „roșu”, — șapte puncte, — ca să arate anume, ce poate face, dacă vrea, și sfârși surprinzătoare-i ispravă cu câteva săgeți zvrălite iarăș în picioarele discului cu ținta. Iată-i rezultatul după cum fusese însemnat:

Miss Beighton: Auriu 1. Roșu 1. Albastru 0. Negru 0. Alb 5. Nimerite laolaltă 7. Trageri laolaltă 21.

Barr-Saggott avea o înfățișare, de par'că cele câteva vârfuri de săgeată ar fi pătruns în picioarele lui, nu într'ale discului; liniștea adâncă fu întreruptă de glasul ascuțit al unei fetișcane de statură mijlocie, cu lintițe pe față, care izbucni biruitoare:

— Așa dară eu am câștigat!

Doamna Beighton făcea tot ce-i stetea în putință, ca să se stăpânească; plânsul însă o podidi încă în fața mulțimii. Nu era meșteșug, care să-i poată ajuta într'o desamăgire, ca asta.

Kitty descordă cu o mișcare arțăgoasă arcul și se întoarse la locul său în vreme ce Barr-Saggott se trudia să pară încântat că încheia brățara în jurul brațului rumen de tinerețe al fetișcanei. Era chinuitoare scena — foarte chinuitoare. Și toți cântau să plece odată de acolo și să lase pe Kitty în voia mame-sii.

Cubbon însă o petrecu în schimb acasă, iar — restul nu-i vrednic să se mai tipărească.

sfiडेze sentimentul național al țării, răs-punzând măsurilor de prigonire ungurești contra teatrului nostru prin acordarea unei concesiuni trupei dlui Ioanovics. Și, presupunând chiar un asemenea act anti-național, nu ne putem închipui ca opinia publică a regatului, studențimea românească, să admită fără turburări reprezentările ungurești în inima țării.

Este însă o modalitate prin care d. Ioanovics poate dobândi învoirea guvernului român și poate asigura și succesul moral al reprezentațiilor sale în București. Guvernul unguresc să propună guvernului român că va respecta în viitor principiul reciprocității în privința trupelor străine în țările respective. Și, pentru a-și dovedi bunele intenții guvernul nostru să acorde imediat o concesiune pentru o serie de reprezentații în Ardeal, oricâreia din cele trei trupe ale teatrelor naționale din București, Craiova sau Iași.

Comitetul societății pentru teatru românesc din Ardeal va putea să hotărască mai bine locul și timpul potrivit pentru această serie de reprezentații. Nu ne îndoim că în acest caz reprezentațiile ungurești, în București nu vor putea întâmpina nici o piedecă, atât din partea autorităților cât și a opiniei publice românești.

Aceasta e soluțiunea ce propunem și fără ea nu putem crede ca un guvern român, oricare, să admită teatrul unguresc în capitala României, fără a provoca cele mai violente protestări din partea opiniei publice conștiente.

Teatrul Național din Craiova.

— Amănunte dela deschiderea stagiunii de teatru. —

— Corespondență particulară. —

Craiova, 23 Octombvre n. 1911.

Nici odată Teatrul Național din Craiova, n'a cuprins laolaltă, o mai mare mulțime decât în seara de 9 Octombvre, la deschiderea stagiunii din anul acesta.

Toate pregătirile făcute de dl Emil Gârleanu, începând dela cele mai mici amănunte de gospodărie, până la alcătuirea severă a repertoriului — lăsând la o parte o anumită *complezanță* silită pe care a trebuit s'o facă — a putut da măsura la care se poate ajunge, prin desfășurarea unei munci intense și nepregetate. Ministrul cultelor vine să ia parte la această solemnitate — scriitori din diferite părți sunt de față.

Teatrul, în înfățișarea sa de serbătoare, e o surprindere chiar pentru craioveni. Reparațiile făcute cu mult gust artistic surprind și în ochii tuturor poți ceti un simțământ de mulțumire.

La sosirea ministrului în loja oficială cortina se ridică și societatea corală „Armonia” din localitate cântă: *Trăiască Regele*, care-i ascultat de întreaga asistență în picioare.

Dintre scriitori cetește poetul St. O. Iosif, una dintre minunatele sale alcătuirii, cu atâta duioșie, cu atâta tremurare în glas și cu atâta patimă, încât sala îl soarbe și izbucnește în tumultuoase aplause. Nici odată figura cea mai blândă decât a tuturor scriitorilor n'a fost cuprinsă de o mai mare înseninare ca în această seară. Poetul Nanu, — scriitorul modest căruia nu i-s'a dat locul și atenția cuvenită cetește, o poezie inedită, cu o simplitate clasică. Urmează Minulescu cu *Romanța Morilor*, spusă cu o dicțiune de adevărat artist.

Prologul dlor D. Anghel și Victor Eftimiu surprinde prin frumsețea și noutatea versului. Artistul Măroulescu îl interpretează exact și frumos.

S'a jucat piesa *Când ochii plâng*, care a câștigat foarte mult prin faptul că unul din roluri a fost susținut de dna Agata Bârsescu.

Rapsozii lui Victor Eftimiu sunt la înălțimea talentului său. O frumsețe cuceritoare de vers, o acțiune dusă cu mult meșteșug artistic, ne-a dat măsura însușirilor acestui tânăr scriitor, merit să dea rampei noastre lucrări de valoare.

Interpretatori, dnii Braborescu și Demetrescu Dan, au susținut, cel dintâi în Alecsandri și al doilea în Eminescu, rolele în mod cât se poate de mulțămitor. Dna Lucia Braborescu și Fane Rădulescu, cele mai de seamă artiste ale teatrului nostru, — una *Rodica* și cealaltă în *Femeia Cernită*, pe lângă jocul de scenă, au avut o admirabilă dicțiune în pronunțarea versului.

Autorul a fost cheamt de nenumărate ori pe scenă și de sus, din loji i-s'au aruncat buchete de mărgăritare.

Intre acte dna Giurgea, artistă a teatrului Național din București, a declamat în cel mai fermecător fel ce se poate spune, poezia: *Par'că ea n'a fost ca mine* de Haralamb Leca.

Dl Gârleanu, cântărețul vechei noastre vieți boerești și un admirator al trecutului nostru patriarhal, a avut fericita idee să pună în programul deschiderei cunoscuta canțonetă a lui Alecsandri: *Barbu Lăutaru*. A fost cântată de bătrînul artist Anestin, cu toată căldura și patima pe care o poate pune sufletul unuia dintre aceia care și-au făcut din cariera lor un apostolat. Era însă și povestea vieții lui și a puținilor dintre tovarășii în viață, cari au cucerit țara, mânați de tainicul dor al artei ce le-a stăpânit sufletul aproape o jumătate de veac. O undă de duioșie își strecoară în suflet figurile semine ale acestor bătrîni și dacă cumva, într'o întârziată noapte de iarnă, ai avut norocul, pe care l-am avut eu, să te găsești în preajma unuia dintre ei, și să ascuți glasul și mândria cu care-ți desfășoară povestea sbuciumată a trecutului nostru artistic, ai putea să vezi și să prinzi una dintre cele mai frumoase laturi ale desvoltării simțământului și sufletului nostru românesc.

Un deosebit respect s'ar cuveni acestor bătrîni și-o deosebită grijă pentru viața lor, plămădită din aluatul îndurării pentru o pasiune fără multe scopuri.

Publicul a primit vechea canțonetă cu adevărate ovațiuni și direcțiunea teatrului are datoria să cheme, în mod sistematic, pe scenă acel repertoriu al teatrului cu toată frumsețea și simplitatea lui clasică.

Mângăierea ce s'a dat bătrînului în seara aceasta, prețuște cât cea mai mare comoară.

Farsa: *Văduvele Domnului Daniel* de Carmen Sylva, în traducerea dlui St. O. Iosif a fost jucată cu înțelegere deplină și a avut darul de a scoate și mai mult în evidență talentul sigur și real al dlui I. G. Morțun.

După terminarea spectacolului toți artiștii și scriitorii au trecut pe scenă, unde a venit și dl C. Arion ministrul instrucțiunii, însoțit de dl Bacalbașa, directorul general al teatrelor, M. Săulescu și prințul Știrbei, deputați.

Au fost prezentați dlui ministru toți artiștii și scriitorii pentru cari dl Arion a avut cuvinte de îmbărbătare.

S'a servit șampanie la tetatru iar, în urmă, la restaurantul „Minerva” un banchet unde au luat parte, pe lângă persoanele oficiale, toți scriitorii și artiștii veniți din București.

Diseară se va juca *Înșiră-te mărgărite* despre care vă voi scrie. C. S. Făgețel.

Adunarea din Belinț.

— Impresii. —

— Corespondență particulară. —

Lugoj, 23 Octombvre.

Cu multă curiositate așteptasem cu toții rezultatul adunării populare din Belinț; zic cu curiozitate, deoarece în urma unei indiscreții s'a vestit, că adunarea aceasta o aranjează — „cu excepțiunea a doi domni” — „Tribuniștii”, cari au avut nobila intențiune să invite, ca orator și pe „marele poet al neamului”, pe dl Goga. Faimoasa doamnă „disciplină” însă ne-a desarmat cu capriciile ei tomnatice și noi de dragul armoniei am renunțat la concursul dlui O. Goga.

Un lucru ținem însă să-l constatăm. Ori cât de rău le cade antagoniștilor noștri, totuși am cutezanța a vesti, că noi „Tribuniștii”, față de toate acuzele urite, totuși suntem oameni de-o disciplină morală superioară, cari dăm proba unei mari reale înțelegeri pentru disciplina de partid. Proba aceasta e succesul frumos al adunării populare din Belinț.

Vre-o trei mii de oameni, adunați și din mari depărtări, au fost de față la adunare, care a decurs în ordine și liniștea cea mai desăvârșită.

Dintre organizatori cea mai frumoasă parte de merit îi revine părintelui protopop Gherasim Serb, care a suportat și toată cheltuiala prinzului comun. Ca președinte al adunării a rostit o cuvântare energică și însuflețitoare.

Oratorul care i-a urmat d. Dr. Ioan Suciu a fost cel mai puțin apreciat orator al adunării. D-sa ar face bine să vie mai bine pregătit chiar și în fața poporului.

Un frumos succes a avut dl Dr. Caius Brediceanu. D-sa a vorbit despre votul universal în genere, a avut idei frumoase și pilde din viața poporului, foarte potrivite.

Foarte bine a fost apreciată vorbirea dlui Dr. C. Crăciunescu. E primul debut al generației tinere din Timișoara, a cărei tăcere cam prea lungă inspire o legitimă îngrijorare. A lămurit pe înțelesul tuturor, ce folos ne aduce votul universal și din punct de vedere economic.

Mult gustat a fost și la această adunare cuvântătorul țaran Ion Văsăi, din Satmic, lângă Lugoj. Vorbește frumos și curat românește. Ușor îl înțelege și intelectualul nostru și țaranul nostru de pretutindeni. Are rostire hotărîtă deși e bănașan (că tăt Bănatu-i fruncea, măcar că Dr. Gârda n'a venit a adunare). Ce deosebire mare între fraza lui ușoară, potolită, atât de caracteristică pentru seninătatea țaranului nostru și între fraza greoaie a celor mai mulți intelectuali ai noștri.

Pildele de cari s'a folosit au făcut o adâncă impresie. Iată una:

„Am un nepoțel mic — a spus el — mic de tot, ce suge țâță la maică-sa. Odată ea pleacă la lucru, și moșu rămâne singur cu nepoțelul. Nepoțelul plânge după țâță, merge la vecina — unguroaică — dar copilul, nepoțelul, deși flămând și istovit de plâns, nu suge dela unguroaică. Vezi așa să ne ferim și noi cei mari și înțelepți de străini”.

Dr. Lucian Georgevici, asemenea a debutat primadată ca orator și a vorbit despre proiectele militare. Vorbirea a avut o temă grea, de care însă s'a achitat bine. A dovedit că și în materie abstractă se pot da lămuriri poporului ascultător.

Ultimul orator a fost burghezul Dr. Valeriu Branisce. A ținut o prelecție „ex cathedra” despre drepturile și libertatea națională, a căutat să întrebuinteze termeni populari și a căzut în greșeala că a întrebuintat expresii — germane întrebuintate de popor. Tărâtimea l-a înțeles și l-a aclamat.

Dr. Aurel Cosma a cetit apoi moțiunea cunoscută, dela toate adunările — după care președintele, părintele Gh. Serb, a închis adunarea la orele 5 d. a.

Vre-o trei mii de țărani prezenți au ascultat vorbirea de închidere până la sfârșit, cu multă atenție.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— de primul rang. —
ORADEA-MARE, Palatul Saa.

Fotografi și portrete, reproducții după
fotografii vechi și noul în mărime naturală,
expuneri de obiective speciale pentru interior,
acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate.
Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Saa.

Efectul s'a și arătat: mai mulți fruntași economici au cerut cu insistență ținerea de adunări populare și în satele lor. Și cum suntem deja în toiul toamnei, aproape de iarnă, cred va urma ce e mai necesar poporului: prelegerile populare în cadrul „Astrei” cu material serios, scurt și instructiv.

Abia de acum ar fi deci să înceapă adevărata noastră activitate pentru luminarea țăranilor.

Să ne vedem, cei pricepuți, la muncă! C.

Cronică științifică.

Grandomania,

De Dr. Al. Tălășescu.

(Sfârșit).

IV.

Superficialitatea este zeița noastră favorită, ei ne închinăm toate comorile noastre începând cu cultul religios și terminând cu simțul moral fin de siecle. Da, suntem cei mai superficiali în religie; aceasta rezultă chiar numai din faptul că nu există nici un popor în Europa, afară de cel românesc, care să n'aibă și el vr'un sfânt național, cu toate că ne pretindem a fi încreștinați de pe vremea apostolilor. Ne place a ne lăuda cu aceasta, că nu suntem bigoți. Așa-i. Dar totuș avem nevoie de sfinți, și în bisericile metropole ale noastre zac moaște cumpărate, străine, cari de altfel nu ne entuziasmează. E oare o virtute aceasta, sau un semn trist? E trist că ne putem extasia spre iluziuni cari conduc la grandomanie și alte erezii, și nu ne putem infiltra în suflete sentimente mai profunde cari să ne fi condus la jertfire pentru omenire, la iluziunea unei vieți sfinte, la martiriu.

Acestei superficialități religioase trebuie să-i căutăm cauza în indiferentismul nostru față de autonomia bisericii românești în trecut. Neexistând o biserică națională temeinică, clerul străin ne conducea de căpăstru și ne-a convins că Dumnezeu nici nu știe românește. Trebuie să ne reamintim cu adâncă jale că cea mai mare figură națională a neamului nostru, Stefan Cel Mare, se ruga în limba slavonă lui Dumnezeu pentru ca să fie ascultat!

Atunci de ce să ne mirăm că nici nu există pe lumea aceasta un popor mai uitat de Dumnezeu, ca poporul românesc?

Cu toate acestea în biserică și în Mănăstiri găsim cele mai profunde urme de existența noastră națională în trecut. Oricine își poate închipui deci ce temelie grandioasă națională și neperitoare ne zideam noi, dacă dela început biserică ne-ar fi fost și ea cu adevărat națională!

Noi ne mulțumim însă numai cu forma exterioară a lucrurilor, fără să cercăm a ne uni și sufletul cu acele lucruri, ca să le însușim, să le asimilăm.

Tot în această ordine de idei superficialitatea noastră ne-a condus la luxul exorbitant ce se desfășoară la noi, ca nicăieri, spre a imita lumea mare, ca să satisfacem orgoliul grandomaniei noastre de a părea ceea ce în realitate nu suntem. Nime nu-și dă seamă că luxul, care este o necesitate permisă pentru țările industriale, bogate, este o nenorocire, o prăpastie pentru un popor mic, agricol.

Iubirea de lux, împodobirea exagerată a exteriorului, aduce cu sine neglijarea cultivării sufletului și, mai ales când suntem lipsiți și de un sentiment religios mai profund, luxul ne conferă cele mai periculoase vicii. Toaletele, variațiunile costisitoare ale modei, pe cari cei bogați le supoartă fără oboseală, nu pot fi considerate

decât de niște satisfacțiuni ale grandomaniei, când le întâlnim la clasa săracă.

În general costumul bogat are de scop corectarea imperfecțiunilor corpului omenesc, dându-i o aparență mai plăcută, dar necorăspunzătoare cu realitatea.

Această deghisare se face în cele mai multe cazuri ca să inducem în eroare chiar pe cei de cari voim a ne apropia și sufletește. Femeia care dorește a fi iubită de vre-un bărbat, fie cât de frumoasă, va căuta să pară și mai strălucitoare prin podoabele ei; rar întâlnim și femei cu bunul simț de a nu-și exagera exteriorul. Cât privește pe cele cu pretențiuni mai mari, cari nu se mulțumesc cu simpatia unui singur bărbat, trebuie să recunoaștem că ele își exaltează până la a 7-a potență toate darurile naturale și nenaturale ale corpului ei.

Dar nu numai femeile ci și bărbații, mai ales în timpul adolescenței și a etății din declin, caută să mascheze semnele virilității cari nu vin destul de repede, sau trec prea curând. Progresele științei moderne fac surprinderi din ce în ce mai artistice pentru masca invizibilă a frumuseții la ambele sexe.

Drept vorbind însă, arta de mult a încetat în exteriorul nostru. Ceiace numim noi artistic este azi numai grandomania artei; moda, parodia adevăratei arte. Dar chiar dacă vr'un croitor prea încrozut în succesele sale ar cuteza să dea confecțiunei sale titlul de artă, el singur ar veni cel dintâi, care va stărui să se blameze schimbându-și gustul după trecerea sezonului și să declare că ce ori era artistic, azi e o mascaradă oribilă.

În schimb adevărata artă a îmbrăcăminteii, arta cosumelor naționale, nici odată nu se pune în conflict cu formele naturale ale corpului, nici odată nu reclamă corsete și alte teascuri deformante pentru ca să dea formelor plasticitatea și aparența voită. Aceste costume, fie cât de bogate și de scumpe, nu sunt rezultatul grandomaniei, deoarece ele își păstrează valoarea artistică în mod invariabil. Din nenorocire însă ele devin din ce în ce mai rare și nu va trece mult ca să nu le mai putem vedea decât în muzee de anti-chități.

Luxul variabil, moda, este consecința directă a contagiului grandomaniei, pentru a cărei satisfacere există pe scara patologiei nervoase o sumă de fustele, de pe cari smintitul resonant se precipită în mod vertiginos.

În materie de lux micul funcționar vrea să fie pe picior egal cu șefii săi, iar aceștia cu high-life-ul. Dar mai îngrijitoare este întinderea luxului la sate.

De mai mulți ani petrec cel puțin o lună pe Valea Prahovei, cea mai populată stațiune climaterică. Acolo, unde arta costumelor naționale a atins apogeul, am constatat cu mare jale, o decadentă neiertată prin introducerea luxului orașenilor. Credeam că contactul prea mare cu orașenii ce vin în villegiatură să fie cauza acestei schimbări. Interesându-mă însă am constatat că și în alte părți ale țării se petrece același lucru. Iată ce cetesc într'un ziar foarte răspândit despre „Starea de lucruri îngrijitoare în județul Brăila”. Articolul se ocupă de partea economică a țăranului și ca concluziune se rezumă astfel:

„Veniturile țăranului n'au sporit, ci mai degrabă dimpotrivă. Cămătarii de toate soiurile s'au înmulțit treptat și se înmulțesc pe fiecare zi. Băncile cari trebuiau să fie niște fortărețe ale satelor sunt foarte grav amenințate prin specularea așa zisilor „giranti”. Țăranul, putându-se ușor împrumuta, a căpătat gust de cheltuit, de petrecut, de lux chiar, și de desgușt de muncă. Imediat ce nu mai găsește bani, vede că nici muncind nu se va putea plăti de datorii, țăranul se agită, e gata de orice, de revoltă.

„Mai în fiecare sat din județul Brăila sunt cusutoare abonate la jurnale de modă. Multe din ele chiar la ziare străine. Fetele la horă apar în

mătășuri după jurnal și în pantofi albi. În comunele Islaz, Siliștraru, Boldovinești, Cazacu, Satounou, Vlademirești etc. (comune izolate, cari nu sunt stațiuni climaterice) sunt croitorese cari câștigă destul de bine. La Siliștraru se zice rochie „taior”, jipon etc. Au fost nunți de țărani, nu din cei mai bogați, cu buchete de flori cumpărate dela florarii din oraș, apoi cupeuri, fanfare, etc. O croitoreasă la Cazacu plătește 40 lei abonament la o revistă de Modă din Paris. Sunt 4 croitorese la Cazacu. Flăcăii la horă nu pot nici ei fără pantofi albi sau măcar galbeni.

Din cele citate cetitorii vor putea face comparație cu cele ce se petrec la satele din județul lor.

În general fie la oraș ori la sate satisfacerea setei de lux cere muncă extenuantă dela cei cu mijloace puține, iar celor neiuibitori de muncă, fel de fel de expediente din ce în ce mai puțin onorabile, deoarece simțul moral scade în raport direct cu nepotrivirea luxului la starea socială respectivă. Pe de altă parte femeile caută să reducă la minim posibil rolul lor de muncă și se comercializeze întreaga lor activitate înafară de ceiace se chiamă gospodărie, iar dacă sunt și frumoase, nu ezistă să cute foloase din aceasta calitate efină, spre a-și îndestula nesățioasa lor grandomanie.

Frica de a nu putea face față cerințelor societății, jena de a nu putea fi destul de la modă, îi ține pe bărbați în stare de celibat, în cea mai detestabilă stare socială. Să nu fim prea severi, dar judecând drept, celibatul bărbaților trebuie să-l aducem în linie de comparațiune cu prostituțiunea femeilor. Nici nu se poate altfel, dacă ne dăm bine seamă de cauză și efect. Ar putea să existe unul fără altul?

Nu. Cine încurajează formidabilul avânt pe care l'a luat prostituțiunea? Celibatul. Pe de altă parte cine alimentează contingentul mereu crescând al celibatilor? Prostituțiunea. E un cerc vicios în care centrul de gravitate este luxul, grandomania, tendința omului desechilibrat să pară a fi ceiace în realitate nu este.

Azi nime nu mai roșește în fața prostituțiunii, cărei s'au robit atâtea frumuseți, atâtea virtuți cedate. Totuși cu toții zicem că trebuie să ne rușinăm de ea. Bine; dar atunci tot așa va trebui să ne sfiim și de celibat. Pentru ce să cerem mai multă virtute dela femece ca dela bărbat, mai ales în afară de căsătorie, unde cestiunea de creditate nu poate intra în joc? Pentru ce să o tratăm pe femece de decadentă dacă se dă celibatului necast, iar bărbatului să-i găsim toate scuzele, cu toate că la amândoi motivul stării lor sociale este identic: o degenerare mentală resonantă, din care s'a născut grandomania, luxul, teama de viață simplă, groaza de a procrea și de a crește copii, sensualitatea, viața erotică, perversitatea sexuală și un cortegiu nesfârșit de simptome din domeniul patologiei nervoase?

V.

Modul de combatere a grandomaniei este indicat prin semnalarea felului cum ea se dezvoltă.

Când cineva ajunge, fie prin politică, fie prin protecțiune de familie, ori prin avere nemuncită, la situațiuni superioare, pe cari nu le merită. Grandomania se desvoltă dela sine; ea se dezvoltă la copil când e lăudat fără ori peste merit, când este împodobit peste puterile părinților. Grandomania se desvoltă la școlari când ei cu inlesnire și fără pricepere dobândesc certificate și diplome prin indulgența uneori coruptibilă a profesorilor, prin intervenirea rudelor, în special prin acea a politicianilor. Din acest motiv politica militantă introdusă în școală la noi, este factorul cel mai demoralizator al tinereții.

Vedem dar că grandomania se fixează pe sisteme nervoase atinse de un grad oarecare de degenerescență, ea însă este rare ori ereditară, ci

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și totfelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimită francat.

în cele mai multe ori este contractată prin o educațiune greșită prin lipsa de îndrumare a tinerețului pentru cunoașterea valorilor superioare.

Cu toate că am încercat a descrie leziuni cerebrale la grandomani, trebuie să recunosc că acele leziuni sunt comune degenerațiilor superiori și că le-am menționat numai din considerare că aceștia în mod firesc sunt foarte susceptibili pentru grandomanie. Acest lucru este important din punctul de vedere al combaterii grandomaniei, care în consecință poate fi evitabilă ori chiar vindecabilă.

Să nu ne gândim însă la tratament medical, afară numai în cazul când transmitem medicului rolul de părinte sufleteș, adică de educator moral al insuficientelor nervoase complexe pe care le au în genere grandomanii.

Această educațiune morală este colosal de dificilă după o etate oarecare, deoarece grandomanul suferă și de alte defecte morale care rezultă din complexul stării lui nervoase.

Se credea, nu de mult, că ipnotismul poate fi utilizat cu folos în educațiunea morală a degenerațiilor superiori, dar atât școala lui Charcot cât și cea din Nancy a părăsit această doctrină ca primejdioasă. S'a recunoscut că starea de halucinațiune provocată aduce cu sine o debilitare progresivă a sistemului nervos și conduce la efecte contrare cu consolidarea voinței slăbită a bolnavului. Prin ipnotism se poate obține cel mult un efort trecător, deși uneori foarte puternic, dar căreia întotdeauna îi urmează o lășitudine cu mult mai pronunțată ca înainte. Deci nici corecțiunea prin sugestii nu poate fi durabilă, tocmai pentru motivul arătat, dar mai ales pentru că reacțiunea prin sugestii este automată. Pentru acest motiv morala religioasă, și acea educațiune autoritară sugestivă a început să fie combinată cu morala științifică, adică cu educațiunea prin persuasiune, prin convingere.

Singurul mijloc de a îndrepta relele ce decurg din o pricepere greșită a rostului vieții omenești, în special din grandomanie, este puterea convingătoare a părinților, a profesorilor, a preoților și a medicilor. Increderea în omul cuminte atrage după sine dezvoltarea voinței bolnave în sensul credinței sale, iar sănătatea și morala este o urmare a acestei voinți născute din convingere despre adevărata valoare a vieții omului.

A readuce pe grandomanul la simțul realității este singurul lui leac!

Constanța.

Războiul italo-turc.

Rezistența trupelor turce, ajutate de Arabii indigeni din Tripolitania va da încă mult de lucru armatei italiene până la ocuparea definitivă a provinciei. Greutățile cauzate de dese atacuri ale Turcilor pe cari Italianii le-au întimpinat la debarcarea în portul Benghazi, au avut un efect dezastruos asupra moralului întregii armate italiene, mărind în schimb încrederea Turcilor în forțele lor proprii. Și dacă pacea nu va pune capăt acestor ostilități, nu poate fi prevăzut sfârșitul lăsat în soarta războiului. Căci în orice caz e greu să duci o campanie în o țară îndepărtată, puțin explorată, în linie ofensivă.

Lupta desperată a indigenilor, amenințați cu răpirea proprietății și pierderea libertății va îngreuna peste măsură sortii învingerii din partea celui ce atacă, dacă nu face chiar problematică această învingere. În ori ce caz războiul acesta va servi de pildă multă vreme pentru cei ce calcă libertatea popoarelor mici, dar conștii de sine, pro-

cum și pentru cei amenințați de molohul nimicitor al națiilor puternice.

Aproape toate știrile de azi vorbesc despre înfrângeri parțiale ale Italianilor. O ciocnire mai vehementă cu pierderi mai mari s'a dat la debarcarea armatei italiene în portul Benghazi. Rezultatul arătat — cu pierderi de peste 1000 de oameni din partea Italianilor — nu este confirmat oficios. Cu toate aceste la Constantinopol se susține știrea.

Lupta dela Birca.

„Jeni Gazetta” primește știrea din Derna, că în jurul localității Birca a avut loc o vehementă luptă între trupele turcești și italiene, cu pierderi mari din amândouă părțile. S'a dat o ciocnire și lângă Tripolis, în care Italianii au fost strașnic bătuti.

Debarcarea la Benghazi.

Debarcarea armatei italiene în portul Benghazi s'a făcut cu mari eforturi. Turcii sprijiniți de Arabii au împiedecat debarcarea, deschizând un foc vehement asupra Italianilor. Pe teren au rămas mulți morți. Înainte de ce orașul ar fi ajuns în mâinile Italianilor, Arabii au comis un înfiorător masacru contra creștinilor. Au ucis pe șeful misiunii creștine, paterul Umberto, necruțând nici femei nici copii.

Comunicatul ministerului de interne din Constantinopol anunță că lupta aceasta a avut 800 morți din partea italiană și 115 din partea turcă.

Din Benghazi se comunică: Noul transport de soldați a sosit alaltăieri în condiții favorabile. Debarcarea s'a făcut în liniște, fără tulburări.

Bombardarea orașului Homs.

Bombardarea orașului Homs nu a făcut nici o victimă printre locuitori. Steagul italian a fost înălțat pe cetatea orașului și a fost salutată de salve de tunuri. Debarcarea trupelor mai urmează.

10.000 oameni din triburile din Fezan la Tripolis.

După cele ce spun ziarele din Constantinople, 10.000 de oameni aparținând triburilor Sulespun din Fezzan, Kaza și Soene ar fi înaintând spre Tripolis spre a se uni cu trupele turcești care se găseseră pe platoul dela sudul Tripolisului.

Forțele șeihului Senussi s'ar ridica la 150.000 de oameni și că ar dispune de o sumă de mai multe milioane depuse la Banca egipteană.

Pregătirile Turciei pe coastele Egiptului.

„Tribuna” din Roma primește următoarele din Corfu:

De câteva zile se fac preparative febrile de război pe coastele Epirului.

La Santi Quaranta se află în prezent 200 soldați turci cu o baterie Krupp. La Said au sosit ieri 700 soldați, iar la Gumenița se găseseră 500 oameni cu patru tunuri.

În portul Musto se afirmă cu siguranță că s'ar afla un torpilor turec.

Aviația la Tripolis.

Agentia Stefani află că Luni dimineața căpitanul italian Piazza, pilotând un monoplan Blériot a făcut splendide evoluțiuni deasupra orașului Tripolis, pricinuind o vie mișcare și chiar groază printre arabi, cari au atribuit numaidecât o putere supranaturală acestei pasări uriașe.

Un nou atac al Arabilor.

„Lokalanzeiger” anunță că ieri, Luni, Arabii au atacat în repetite rânduri porturile italiene din jurul localității Bu-Meliana. Cetele arabe au fost conduse de ofițeri turci.

Situația din Tarcia.

Deși au trecut doi ani de când s'a schimbat vechiul regim, în Turcia tot nu s'a putut restabili ordinea și liniștii spiritele.

Tinerii turci, cari au răsturnat vechiul regim n'au voit să ia directă conducere a imperiului, ci au lucrat prin interpuși. Guvernele s'au succedat mai repede, ca în orice stat și astfel n'a putut să se stabilească o unitate de acțiune și să se dea statului renăscut o îndrumare hotărâtă.

Comitetul de unire și progres al tinerilor turci a voit să conducă din culise afacerile statului iar răspunderea să o lase oamenilor interpuși. Neavând ei răspunderea, tinerii turci au făcut multe greșeli și mai ales a îndemnat pe alții la greșeli.

Din cauza acestei situații nelămurite în conducerea statului, Turcia n'a putut să prevină evenimentele.

Cu toate avizele și plângerile Italiei asupra situației supușilor săi din Tripolitania, Turcia n'a luat nici o măsură de îndreptare și nici nu s'a gândit să întărească forța armată ce o avea în acea provincie atât de expusă.

Din cauza fanatismului tinerilor turci, cari n'au voit să se țină de angajamentele luate în trecut față de albanezi, guvernul otoman a fost nevoit să cheltuiască multe energii și sume mari, pentru potolirea albanezilor răsculați.

Așa că în momentul când Italia s'a hotărât să cucerească Tripolitania, Turcia era cu totul nepregătită de război. Insuși ministrul de război, vestitul Şeket paşa a declarat că nu se aștepta la un atac din partea Italiei și de aceea nici nu erau pregătite planurile militare în vederea unui război cu acest stat.

Când izbucni războiul primul eveniment în Turcia a fost înlăturarea dela guvern a marelui vizir Hakki paşa, care fusese încunostițat de intențiile Italiei, dar nu luase nici o măsură de pregătire și apărare.

Tinerii turci, cari s'au compromis cu politica lor, în fața opiniei publice din imperiu au căutat să se reabiliteze cerind război sfânt contra Italiei, pentru că marea majoritate a turcilor e indignată contra procedurilor italianilor.

Marele vizir actual Said paşa a găsit însă energia necesară să se opună voinței tinerilor turci și să-i facă nepericuloși. Said paşa urmărește o politică pasnică din care crede că va trage mai multe foloase pentru Turcia decât prin mijloacele preconizate de tinerii turci.

De aceea guvernul otoman a ascultat de sfatul puterilor și n'a expulzat pe italienii din imperiu, nici n'a declarat război Bulgariei și Greciei.

În schimb Said paşa pune destulă rezistență ca Turcia să nu piardă Tripolitania.

Politica marelui vizir a fost aprobată de majoritatea parlamentului otoman. Această aprobare înseamnă înfrângerea politicii urmărită de tinerii turci.

Dușmanii acestora cer marelui vizir să înlătore diu guvern pe cei patru miniștri devotați comitetului de unire și progres. Said paşa crede însă că nu trebuie să ducă lucrurile la extrem și de aceea caută să se folosească de concursul tinerilor turci, după ce i-a pus în imposibilitate de a face mișcări greșite.

Astfel mult încurcarea situație internă din Turcia e pe cale de a se lămurii și imperiul otoman va avea putința să se ocupe mai mult de războiul în care se află cu Italia.

De altfel, după cum am mai observat, în acel război Italia nu se poate socoti încă învingătoare și o rezistență mai efectivă din partea Turciei poate schimba situația în favoarea acestei din urmă.

„Seara”.

Fiți cu atențiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Délvideki«.) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10%o rabat. Fiți cu atențiune la firmă

106 Corespondență din provincie.

Un om dintr'altă lume. — Credința păturei de jos.

Hălmașiu, Octombrie.

Nu e adevărat, că liniștea divină ce planează în atmosfera imaculată a unui cătun de munte dă energie spiritului pentru a se exprima în fapte. Sufletul tău atât de bun găzduitor a toate, poate fi trudit de cel mai zvăpăiat zbucium, el va rămâne acolo puere latentă, căci liniștea, repausul neființei ce-ți coboară firea asupra simțurilor, te copleșește cu timpul. Și azi când prind peana, să-ți scriu această carte, dle redactor, înțeleg eu mai bine stângăcia ei. Ea prinde numai accentele dela suprafață, cele banale, până când subtilitățile rămân și pe mai departe simțite numai de mine.

— Cred a nu exagera, când anunț, că unul dintre cei mai bătrâni oameni ai lumii trăiește aici în sătulețul Bodești lângă Hălmașiu.

Numele demult i-a pierit, căci generația de azi a satului îi zice numai „Bătrînul”. Acelaș bătrîn înalt, uscățiv, cu obrazul roș și părul de un alb mănjit îl cunosc și cei mai bătrâni oameni ai satului. Dedit din tinerețe a umbra în spatele calului — căci pe vremuri fusese vestit negustor de cai, cutrierind adeseori stepele Ungariei și Ardealului — și acum îl vezi călare mergând spre piață la Hălmașiu. Ba până mai trei patru ani în urmă trecea și pe la Arad cu poame, pe la Timișoara cu troace. Anul nașterii nu i-se știe fiind arhiva parohiei distrusă în 1848 — dar se știe, că în răzmiriță fusese om trecut în etate, căsătorit a doua oară — să fi fost după spusese lui de 55, ori 56 ani. De atunci sunt 63 ani. Deci nu mai puțin 118, zi o sută optsprezece ani. În lunga viață a fostului iobag, câte nu s'au perindat pe scena lumii. De atunci câte n'a iscodit strădălnica minte omenească. Microteul a cucerit pământul făcându-și drum de fier, mai apoi revoluția electricității desființând distanța și azi cucerind limpezimile neantului. Chiar lumea omenească în întregul său a făcut un bun pas pe scara evoluției, genii au răsărit, au luminaț și s'au dus, în vreme ce el durează încă, înfruntând greul atator amar de ani, stând străin aici între noi drept mărturie a unor vremi patriarhale. Trăiește izolat de lume și nu comunică decât cu familia sa. Când totuși își spune vorba la vre-o pricină de pământ invoacă martori, contemporani de ai săi, trecuți la veșnicie mai bine de un jumătate secol, ducându-te cu închipuirea în atmosfera lugubră a celuilalt bătrîn și însuș pare mai mult o stafie, decât un om.

De notat că n'a fumat niciodată, spirtuoase nu bea fiind întreaga viață aproape, abstinent. Un antropolog poate ar da unele deslușiri chiar și științei.

— Doftorul sufletelor, credința, câte suferințe nu alină. În credința sa nici nu există acea boală la care țărânul nostru să nu încereze puterea rugăciunii întâi și numai după aceea puterea doftorului dela oraș, de care și până acum se apropie cu cea mai mare sfială și neîncredere.

Săptămâna aceasta mi-a dat mult de eugetat credința unei femei. E din Vidra Moșului (jud. Albei inf.) și trecuse muntele mai în vară cu desagi cu merinde de-a umăr, ca aici la noi să-și caute de sănătate prin rugăciune. Și a chemat 7 popi să-i facă sfântul maslu. După aceasta mai liniștită s'a dus acasă. În cât m'au putut convinge suferă de ipocondrie. Acum iarăș ne-a sosit de odată cu fiorul gheșos al nopților de toamnă. Prin eodrul îmbătrinit și-a luat din nou lungul drum și iat-o văd coborând culmea Dâmboeului în hainele ei cernite cu nedespărțiti desagi pe umeri și în suflet cu neștrămutata credință, că rugăciunea îi va ușura povara boalei. Se vede a fi și de bună stăricică. Și a chemat de astă dată șapte popi ca'n anumite cinci zile ale săptămânei să-i slujească sfânta taină. S'a început dumnezeiasca muncă, șapte popi din șapte sate îmbrăcați în sfintele odăjdii înalță mulțimea de rugăciuni pentru credințioasa ce'n genuchie sub patrafir. Iar ea zmerita roabă, subjugată de puterea neastâmpăratei boale,

de pe buzele-i stinse trimite în șoaptă un „Doamne ajută-mi” Precestei, ce par'că se desprinde din cadrele icoanei din față și plutește pe valurile unduoase ale noului ce se înalță din cădelniți. A șaptea zi s'a încheiat șirul slujbelor, paznicii altarelor, pofțindu-i încă odată sănătatea dorită s'au împrăștiat spre ale lor iar ea tăcută, cu pași mărunți și înabrodită cu mărma mare, neagră, prinde din nou la coaste spre căsuța ei de dincolo de munte, ducând cu sine firma credință a minunii cerești.

Traian.

Cronică școlară.

CONVOCĂRI.

Bazați pe dispozițiunile statutelor reuniunii noastre și pe concluzul XIV din conferința trecută convocăm conferința I din adm. c. pe Mercuri în 25 Octombrie (7 Noembrie) a. c. la școala noastră confesională din comuna Bătănia.

Program:

1. La 8 $\frac{1}{2}$ ore a. m. participare la chemarea dului sfânt.
2. Deschiderea conferinței.
3. Ascultarea prelegerii ordinare în școala condusă de inv. Mihai Nicoară.
4. Constatarea prezențelor.
5. Serbătorirea învățătorului pensionat Grigorie Roșu, din prilejul alegerii sale de membru onorar al reuniunii.
6. „Părți alese din Gramatică” prelegere de Dr. Avram Sădeanu prof. preparandial.
7. Disertațiuni oficiale, lucrate de Muciu Popescu și Uroș Pinteș; precum și alte disertațiuni ce vor fi înaintate presidului cu 3 zile înainte.
8. Aprecierii prelegerilor și disertațiunilor ascultate.
9. Raportul biroului.
10. Incasarea taxelor.
11. Propuneri și interpelări.
12. Fixarea locului și timpului pentru proxima conferință, precum și sortarea prelegătorilor oficiali.
13. Inchiderea conferinței.

Arad, la 10/23 Octombrie 1911.

Ioan Vancu m. p.
președinte.

Georgiu Popovici m. p.
notar.

Despărțământul „Fogaras” (Făgăraș) aparținător Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr.-cat. în sensul § 11 din statute își va ținea adunarea de toamnă la 8 Noembrie st. n. a. c. în Sárkány (Serecia) la care avem onoare a invita pe toți binevoitorii școlai.

Program:

1. Invocarea spiritului sfânt la orele 8 a. m.
2. Lecții practice cu elevii școlai locale: a) Desvoltarea literii „l” după metoda fonomimic prin d. George Codrea, director școlar de stat; b) Despre „catastru” prin inv. Gruia Novac.
3. Deschiderea ședinței.
4. Alegerea comisiunilor pentru aprecierea lecțiilor practice și a disertațiilor precum și pentru înscrierea de membri noi.
5. Citirea dizertației: „Cooperativele școlare” prin inv. Ioan Cocșiu.
6. Citirea disertațiilor: a) „Arta în istorie” preluată de inv. Ioan Rozor; b) „Monografia comunei” prin Gruia Novac.
7. Citirea procesului verbal luat în adunarea de primăvară.
8. Raportul biroului, bibliotecarului și casarului.
9. Raportul comisiunii exmisse sub punctul 4.
10. Afaceri curente, propuneri.
11. Statorirea locului pentru adunarea de primăvară și designarea disertațiilor.
12. Alegerea biroului pe un nou period.

13. Alegerea alor doi membri verificatori.
14. Inchiderea ședinței.

Vad, la 21 Octombrie 1911.

Octavian Pop.
președinte.

Ioan Cocșiu,
notar.

INFORMAȚII.

ARAD, 24 Octombrie n. 1911.

— Liga Culturală. Citim în „Seara” din București: Incepe să crească interesul pentru nevoile Ligei Culturale. Îmbucurările este mai cu seamă faptul, că se mișcă secțiile din provincie, cerind o cât mai serioasă organizare a Ligei.

La congresul din Craiova, secția Giurgiu a propus și editarea unui buletin al Ligei, redactat de comitetul central și pus la dispoziția tuturor secțiilor. Până la publicarea acestui Buletin, a căruia necesitate se simte tot mai mult, unele secții și-au făcut buletinele lor speciale. De curind a apărut, de pildă, „Buletinul Ligei Culturale, secția Giurgiu”. Primul număr al Buletinului se prezintă foarte bine, arătând prin articole judicioase, cât de vie este mișcarea Ligiștilor în unele părți ale țării.

Toată lumea recunoaște, că Liga Culturală a făcut mari și frumoase progrese, sub conducerea dlor Virgil Arion și N. Iorga. În deosebi propaganda neobosită a dlui Iorga a reușit să crește un curent puternic în rândurile tineretului.

De când Liga este persoană morală, și autoritățile publice i-au dat, în unele împrejurări, un concurs din cele mai prețioase. Se știe că serbările de astă vară ale Ligei, pentru loteria ei, au avut un succes neprevăzut, datorit cu deosebire faptului că d. Delavrancea, ministrul lucrărilor publice, a făcut călătoriilor la București excepționala reducere de 75 la sută pe căile ferate. Această reducere a ispitit pentru serbările Ligei peste 150.000 de Români, din țară și de peste hotare, aducând loteriei beneficii extraordinare. În cele trei zile ale serbărilor, s'au desfășurat, precum se spune, aproape 200.000 de bilete!

Dar entuziasmul acesta nu trebuie lăsat să se piardă, pe încetul, revenind numai la ocazii rare. Conducătorii Ligei sunt echemati a da curentului ce s'a produs formele concrete ale unei bune și statornice organizațiuni. Un singur om sau câțiva, de și-ar pune viața lor toată, nu vor săvârși ceea ce poate o societate întreagă, organizată în armonie cu idealurile pe cari le urmărește Liga Culturală.

Fiind a neamului nostru de pretutindenea, Liga Culturală trebuie să dea pilda unității sufletești, chemând și primind la sine, cu dragoste frățescă pe toți aceia cari vreau să lucreze pentru propășirea ei.

— Nanó Constantin G. Cetitorii se vor întreba cu mirare ce e acest Nanó. Vre-un ungur de pe pustă, sau vre-un Secuiu din fundul Ardealului. Nici una, nici alta. Nanó Constantin G. este dl Constantin G. Nanu, fost ministru român la Roma și transferat în aceeași calitate la Petersburg.

Constantin G. Nanu îi zice toată lumea românească, numai „Românul” de sub conducerea dlui Goldiș László îi maghiarizează numele în Nanó Constantin...

Mentalitatea ungurească se manifestă pe toate căile.

Carte de cântece, întocmită pe baza pedagogică și în conformitate cu planul de învățământ din 1911 pentru școlai primare, de profesorul de muzică dela seminarul „Andreian” din Sibiu, T. Popovici.

Cuprinde peste 80 cântece alese din comoara muzicală națională și aranjate cu deosebită îngrijire și aprobate ca manual didactic de Preaven. Consistor arhidiecezan.

Partea I cuprinde cântece în 1 și 2 voci, pentru clasele I—IV! prețul e 60 fil.

Partea II cuprinde cântece în 2 și 3 voci, pentru clasele V—VI! prețul e 1 cor.

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor, se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Mészits-u. sarkán.

Porto 10 fileri.

Cartea poate fi folosită cu succes și în gimnaziu și în școli reale inferioare, în școli civile și preparandii. De vânzare la Librăria „Tribuna”.

Episcopul Glattfelder pentru creșterea fetelor. Episcopul romano-catolic al Cienadului, Dr. Iuliu Glattfelder, petrecând zilele trecute în Arad a dăruit suma de 60.000 cor. pentru zidirea unui internat rom. cat., împreună cu școală superioară de fete.

Ingrijorați de educația fetelor noastre române, întrebăm când se va ridica oare internatul nostru pentru educația fetelor române, care de atât de mult e plănuț și atât de necesar.

Ce răspuns ne pot da cei competenți?

— **Succesul tenorului Rădulescu.** Despre concertul de Duminecă dat în Brașov de tenorul Rădulescu „Gazeta Trans.” scrie: De mult timp n'am avut noi brașovenii o seară atât de plăcută artistică și în același timp atât de familiară, ca cea de ieri. Faptul acesta avem să-l mulțumim dlui Ionel Rădulescu, un tânăr artist român, absolvent al clasei de operă de sub direcția dlui Dimitrie Popovici-Bayreuth din București, care ne-a câștigat în sbor inimile.

Figură simpatice, voce dulce și mlădioasă, dicțiune perfectă, interpretare frumoasă și o școală remarcabilă — iată în câteva cuvinte caracteristica simpaticeului nostru cântăreț.

Programul bogat și variat, compus din bucurii alese din Schubert, Tosti, Verdi, Puccini, Florev și Dima ne-a dat dovadă, că dl Rădulescu a făcut studii serioase, cari îi promet un viitor frumos. A fost o rară plăcere pentru asistenții numeroși să-l asculte pe dl Rădulescu, care, deși a executat singur întreg programul, n'a tradat nici cea mai mică oboseală. Ba la aplauzele insistente ale publicului dl Rădulescu a trebuit să ne mai cânte și afară de program unele din compozițiile-mărgăritare ale maestrului Dima.

Nu putem decât să-l felicităm pe dl Rădulescu la succesul de ieri seară și să-i dorim aceleași succese și în centrele românești, unde se va opri în turneul său și unde, suntem convinși, va fi primit cu aceeași dragoste ca la noi.

Acompaniamentul la pian l-a ținut în mod discret d-șoara Mărioara P. Dima, apreciată noastră pianistă. La sfârșitul concertului publicul numeros a făcut dlui Rădulescu ovațiuni călduroase.

Precum aflăm, dl Rădulescu va concerta Duminecă viitoare la Făgăraș.

— **Constituire.** Ni-se scrie: Societatea de lectură „Ioan Popasu” a studenților dela gimnaziul superior gr.-or. rom. din Brașov, s'a constituit în ședința de constituire pentru a. șe. 1911/12, sub conducerea profesorului dl V. Neguț, în următorul mod:

Dintre membrii ordinari s'au ales în comitet: din cl. VIII gimnazială: vicepreședintele: Pavel Grecu, secretar: Aron Petruțiu, controlor: Avram Mateșiu, bibliotecar: Petru Mihutiș; din cl. VII gimnazială: vice-secretar: Nicolae Benchea, casar: Ieronim Atirescu, vice-bibliotecar: Aurel Stana. În comisia literară s'au ales membri ordinari din cl. VIII gimn.: Ioan Clopotel, Dumitru Birt și Traian Nicolin; suplenți: Gheor-

ghe Popovici, Gheorghe Maior și Adrian Suciș; din cl. VII gimn. membri ordinari: Gheorghe Sghimbea, Octavian Pușcariu și Ioan Floașiu; suplenți: Eugen Comșa, Nicolae Giurgiu și Ștefan Popoviciu. În comisia bibliografică au fost aleși: Ioan Blajovan, cl. VIII gimn. și Nicolae Vas, cl. VII gimn.

— **Aviațiunea în România.** Din București ni-se scrie: Ieri, Duminecă, pe un timp admirabil s'au făcut câteva reușite zboruri de către echipa piloților noștri militari, pe platoul dela Cotroceni.

Cel dintâi a plecat cu un aparat Blériot, prințul Bibescu. După dsa, și-a luat zborul, — planând la o mare înălțime inginerul Aurel Vlaicu, — pe aeroplanul inventat de dsa. Cu al doilea Blériot, — a pornit apoi în ordine d. lt. Zorileanu, — cu biplanul Farman d. sublt. Protopopescu și cu un aparat identic d. sublt. Negrescu.

Dnii Bibescu, Zorileanu și sublt. Negrescu au zburat spre Mogoșoaia, trecând pe deasupra Hipodromului dela Băneasa, unde erau alergările de cai.

Publicul le-a făcut ovații entuziaste.

— **Arhiducele Carol Ferdinand — simplu „Burg”.** Din Berlin se anunță știrea, că arhiducele Carol Ferdinand, fratele moștenitorului nostru de tron, a primit îngăduință dela Maj. Sa, ca abdicând de rang și titlu, să ia în căsătorie pe fata consilierului de curte Zuher. Carol Ferdinand va lua numele de Burg. Maj. Sa a asigurat fostului arhiduce o rentă anuală de 40.000 cor.

— **Apponyi și premiul Nobel.** Primim dela un cititor: „Bethlen és Vidéke”, foaia săptămânală a avocatului armean Babesák din Becelean, în numărul ei din 23 Octombrie se plânge că Apponyi n'a primit premiul Nobel pentru pace, deși a fost adus în combinație. Cauza că premiul nu s'a fost oferit marelui profet al păcii, o dau uneltirile naționalităților și cu deosebire ale Valahilor, cari sunt așa de nemulțumitori încât se plâng mereu contra nedreptăților legii lui Apponyi. Dar și presa franceză a dus o luptă înverșunată contra acestui mare profet. Se mai adaugă la aceasta și cartea lui Scotus Viator care intenționat a fost dată membrilor comisiei Nobel, înainte de a se pune în circulație și așa neștiind nime ce conține cum ar fi și putut să se aperse sârmanul Apponyi. De încheiere numita fițică adaugă:

„Naționalitățile noastre și-au sporit succesele cu unul, dar cu acest succes nu au de ce se mândri. Apponyi tot Apponyi rămâne și atunci când comisiunea Nobel nu îi recunoaște meritele”.

E adevărat că tot el rămâne cu deosebirea că acum îl cunoșce ce pasere e și nici noi nu dorim mai mult. Atâta recunoaștem că sunt înduioștoare aceste lacrimi patriotice.

— **Groznicul incendiu din Stambul.** Vineri seara a izbucnit în Stambul un mare incendiu, care a prefăcut în cenuse mai multe sute de edificii publice și particulare.

Marele incendiu care a izbucnit ieri în Stambul a ținut până la ora 2 dimineața, din cauza lipsei de apă. Numărul caselor distruse e de 400 și pagubele suferite se ridică la 300.000 de lire, acest cartier era populat mai ales cu familii cu avere.

După informațiunile poliției se crede că acest incendiu e datorit imprudenței. Mai mult de 50 de pungași au fost arestați în timpul incendiului.

— **Legatul Mateiu Mocanu.** Duminecă, la 2 (15) Octombrie 1911, s'a celebrat în biserica catedrală din Sibiu, prin protopresbiterul militar Pavel Boldea și în prezența coloniei bănățenilor din Sibiu, enunția religioasă a dlui Coriolan I.

Buracu, candidat de preoție din Prigor (com. Caras-Severin), cu d-șoara Mărioara Mocanu din Cernatul Săcelelor. Nașul tinerei părechi, d. Ghiță Ghimbășan, fabricant de cașcaval și brânzeturi în Azuga (România), cum și mama miresei, din acest fericit incident, au pus la mână dlui Vic. Tordășianu, președintele „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, primul cor. 60, iar doamna Mocanu cor. 40, sau în total cor. 100, drept temei la legatul care se poartă numele fericitului în Domnul Mateiu Mocanu, decedat la 21 Septembrie 1899 în Cernat. Scopul legatului este ajutorarea copiilor săraci, dar sârguicioși din Cernatul Săcelelor, cari se vor aplica la meserii. Acesta este al 3-lea legat al „fondului Episcopului Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași” a numitei Reuniuni. El se va administra după normele stabilite la celelalte legate și va spori cu darurile rudeniilor și prietenilor familiilor întemeietorilor legatului, din daniile credincioșilor din Cernat etc. „Dumnezeu vede”.

— **Fondarea unui spital în Brăila.** Luni la orele 11 s'a pus piatra fundamentală a noului spital ce se construiește de către d. Leon Braer, mare armator din Brăila. Spitalul se va numi „Jubileumsspital Franz Josef I”. Spitalul va costa 250 mii de lei.

La această solemnitate au asistat toți șefii autorităților și personalul consulatelor din localitate.

D. primar Faranga a ținut un discurs mulțumind în numele comunei dlui Braer pentru ridicarea acestui spital. Din partea prefecturii a vorbit d. Duchiad, aducând și dsa mulțumiri dlui Braer din partea prefecturii. A răspuns d. Braer care adânc emoționat, arată împrejurările cari l'au determinat la ridicarea acestui spital.

În urmă s'a subscris actul comemorativ și s'a depus piatra fundamentală. Prima lovitură de ciocan a dat-o d. G. Pool, consulul Austro-Ungariei, apoi dnii Faranga, Duchiad, Braer etc.

Această pioasă solemnitate s'a încheiat cu un banchet la care au participat toți invitații.

— **Sinucidere.** Vojăjéurul unei mari galerii din Viena, călătorind în afaceri comerciale, s'a oprit și la Abbazia. Aici aflându-se în Casino des Entrangeres, a jucat ruletă, pierzând suma de 10 mii cor. din care numai jumătate a fost a lui. Era nimic. S'a prezentat directorului casei cerindu-i restituirea sumei. A fost refuzat. Atunci trase revolverul și-și descărcă un glonte în inimă, care-l omorî momentan. Cazul a produs mare senzație. Poliția a pornit o anchetă foarte severă. Publicul a demonstrat zgomotos în fața casei, cerind închiderea localității.

— **Explozie.** În Tokio s'a întâmplat o mare catastrofă. Fabrica de pulbere a explodat, nimicind întregul edificiu și dărâmand toate casele din apropiere. În fabrică se aflau 4000 kg. pulbere. Douăzeci de persoane au fost omorite, iar nouă rănite.

— **Al 190-lea.** Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare sibieni” a plătit ajutorul statutar după răposatul membru Paraschiva Talmăcean, soție de econom. Acesta formează cazul al 190-lea de moarte în sânul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”.

x St. D. Cu toată seceta din anul acesta, pomii nobilitați, cumpărați din pepiniera d-voastră au crescut considerabil, astfel că mă simt îndemnat, ca cumpărând și cu alte ocazii dela d-voastră, să atrag atenția tuturor asupra calității bune a pomilor d-voastră. Nykd, 22 Octombrie 1911. Cu stîmă: Iacob Kart.

Pardesii dela 32 cor. în sus.

Calitate bună. — Croială perfectă. — Prețuri fixe. — Pretenții exagerate exchise.

KATZ și MENDEL, Kolozsvár, Mátyás király-fér 10. sz.

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octombrie, un nou cvar-tal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanțieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datoriile lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.—	cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.—	cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.—	cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40	cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.—	cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.—	cor.

Administrația.

EGONOMIE.

Criza însoțirilor române din Bucovina.

Speranța, căreia i-am dat expresiune în numărul nostru penultim, că cu concursul guvernului, a fondului religioasă și a altor factori chemați, criza însoțirilor economice române din Bucovina va putea fi delăturată, durere, nu s'a implinit. Conform ultimelor știri, o conferință recentă ținută sub prezidiul mitropolitului Vladimir Roșca și la care au participat toate căpeteniile bisericesti și toți deputații români, fără deosebire de partid, a ajuns la concluziunea, că orice acțiune de salvare este imposibilă și falimentul este inevitabil.

Centrala, care deja de mai multă vreme s'a clătinat, s'a prăbușit deci și cu ea decodată cad aproape toate însoțirile sătești bucovinene cauzând ruina materială a zeci de mii de țărani români.

Prăbușirea centralei însoțirilor economice din Bucovina însemnează pentru frații noștri bucovineni o adevărată catastrofă nu numai economică, ci și națională, prin care se nimicesc rezultatele

unei munci încordate de zeci de ani și ale cărei consecvențe triste, azi sunt încă incalculabile. Ea nu va rămânea fără efect și asupra mișcării cooperative din alte părți în deosebi dela noi, căci a compromișa pentru un timp oarecare mișcarea aceasta, în sine bună și salutară — sub o îndrumare bună și conștientioasă.

Ce a cauzat dezastrul băncilor populare din Bucovina? Angajarea peste puteri a mijloacelor lor proprii și a creditului lor disponibil în întreprinderi mari industriale, în special în negoț cu lemne. Abătute prin conducătorii lor în mod prea ușuratic dela menirea firească, ce o are și trebuie să o aibă fiecare însoțire sătească, de a servi trebuințele de credit în cercul restrâns al sediului ei, însoțirile bucovinene au intrat prin centrala lor în speculațiuni, rezervate prin mărimea capitalurilor, ce le reclamează și ce riscă, marilor întreprinderi pe acții sau private, constituite anume în acest scop.

Lipsa de specialiști pripririi, de absolută încredere, și a unui control sever a activității acestora, în fine nenorocoasa legătură le credit cu „Banca centrală a caselor de păstrare ceehe”, care la un moment dat a abzis creditul de mai multe milioane acordat centralei, au fost tot atâtea momente, cari în mod fatal au împins Centrala din Bucovina acolo unde, durere, o vedem astăzi.

Direcția greșită de dezvoltare, ce au luat în ultimii ani însoțirile economice din Bucovina resp., centrala lor a fost urmărită cu îngrijorare și de cercurile financiare dela noi și temerile lor, cum vedem, s'au adevărit mai curînd, decât ar fi crezut. Căci cum zice foarte nimerit și „Tribuna” „diletantismul”, la care noi mai adaugom rîvna de îmbogățire prea repede nu se răsună pe nici un alt teren mai fără milă, ca tocmai pe terenul economic.

„Rev. Ec.”

Statistica animalelor domestice. În Anglia sunt 31.751.777 capete de oi; în Franța 17.450.380 și în Germania 7.773.710. În Germania sunt 3.533.970 capre (țapi capre și iezi); în Franța 1.424.870 și în Insulele Britanice 600.000 numai. Carnea de capră nu-i plăcută Englezilor și în Franța asemenea nu-i mult proțuită.

În Anglia sunt 11.720.546 boi, vaci și viței;

în Franța sunt 14.239.630, în imperiul german 20.630.544. Cifrele acestea se explică prin cantități enorme de carne conservată ce se importă în frigifere, care din ce în ce înlocuiește producțiunea națională în piețele din cele mai multe orașe ale Angliei.

În Anglia sunt 3.400.000 cai, pe când în Franța sunt 4.600.000, iar în Germania 5.500.000

În Anglia sunt 85.000 asini; în Germania 19.642; în Franța asinii se înmulțesc din ce în ce mai mult, ajungând la un total de 363.000.

În România, după statistica din 1907, se aflau 5.104.506 oi, 2.585.205 bovidee, 807.704 cai, 190.703 capre și 4.684 asini.

BIBLIOGRAFII.

Articolele politice ale lui Octavian Goga.

Zilele acestea a apărut în editura Tipografiei „Tribuna”, articolele politice și culturale ale poetului Octavian Goga, reunite într'un volum de 288 pagini sub titlul „Crâmpoie din sbuciumările dela noi”.

Prețul volumului, format mare, tipar elegant 3 cor., în România 3 lei 50 bani, plus porto. Se poate procura dela Librăria „Tribunei” și dela toate librăriile dela noi și din Țară.

„Cosînzeana”, noua revistă literară ilustrată care a început să apară în Orăștie, se află de vânzare la „Librăria Tribuna”. Prețul numărului 30 bani.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și sova.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plăcere în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Leon Tolstol.

188

RĂSEOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Cerbul.

(Urmare).

LXI.

Nereușind să găsească o partidă bogată în San-Petersburg, Boris pleacă în acest scop la Moscova unde șovăia, după cum știm, între cele două mai bogate mostenitoare din Moscova, Julia și prințesa Maria.

Aceasta din urmă, cu toată urâtenia ei, îl atrăgea mai mult decât Julia, dar nu se simțea la locul său ca să-i facă curte. Cu prilejul ultimei sale vizite la prințul, la toate încercările pe cari le făcuse el pentru a-i exprima sentimentele lui, ea îi răspunse anapoda și era vădit că nici nu-l asculta.

Julia din potrivă, părea foarte favorabilă față de intențiunile lui, dar toate acestea le făcea în felul ei.

Julia avea două-zeci și șapte de ani, ea nu mai era drăguță, dar se credea mai bine ca ori-când. Iluzia aceasta îi venea din faptul că ea era o partidă foarte bogată și pe măsură ce îmbătrânea, ea devenea mai puțin primejdioasă în ochii bărbaților, și ei îndrăneau mai mult să-și petreacă serile în societatea ei.

Casa Kuraghinilor fu în acel an cea mai ospitalieră din Moscova. Pe lângă baluri și dineuri, mosafirii veneau în fiecare zi, și mai ales domni. Supeul avea loc la miezul nopții și oaspeții plecau pe la trei dimineața.

Julia nu lipsea dela nici un bal, dela nici o serată, dela nici un spectacol. Ea purta toaletele cele mai moderne și cu toată mondenitatea ei se prefăcea că e de-

ziluzionată, asigura pe toți că nu credea nici în prietinie, nici în amor, nici în bucuriile vieții și nu aștepta decât cereasca odihnă.

Melancolia aceasta, care n'o împiedeca să petreacă, nu împiedeca nici pe tineri să-și petreacă destul de plăcut vremea în casa ei! Oaspeții începeau prin a-și plăti omagiile melancoliei dispoziții a Juliei, apoi flecăreau, dansau, jucau jocuri de societate, foarte la modă în casa Kuraghinilor.

Câtiva tineri numai, printre cari și Boris, păreau deprimăți de aceiaș melancolie ca și Julia, care se întreținea cu ei foarte mult asupra vanității acestei lumi. Le arăta albumurile ei pline de versuri și de sentințe melancolice.

Boris desina în album doi copaci și scria în josul lor „Arbores rustiques, vos sombres rameaux, sequent sur moi l'ombre et la mélancolie”. Pe altă pagină el desina un mausoleu cu acest epitaf:

La mort est secou rable et la mort est tranquille

Ah! contre les douleurs, il n'y a pas d'autre asile!

— Incântător! Incântător! strigă Julia, este ceva ciudat de seducător în zâmbetul melancoliei. Ea este o rază de lumină în umbră, o licăire între tristetă și desperare, care arată posibilitatea de a ne mângăia.

Drept răspuns la această observațiune, Boris scriserândurile de mai jos:

Aliment de poison d'une âme trop sensible

Reine sans laquelle le bonheur me serait impossible.

Tendre mélancolie

Ah! vienes me consoler!

Vienes calmer les tourments de ma sombre retraite
Eh mele une douceur secrète

A ce pleur que je sens couler.

Julia îi cânta lui Boris pe harpă nocturnele cele mai melancolice și cele mai desolate.

Boris cetea cu glas tare nuvela sentimentală la modă: „Pauvre Lise” și de multe ori își intrerupea lectura, învins de emoțiune.

În vremea asta mama lui Boris se informa cu minuțiositate de cifra exactă a zestrei pe care o avea Julia. Ea contempla cu indioșare și increzătoare în căile Providenței, curtea melancolic de rafinată pe care Boris o făcea bogatei mostenitoare.

— Vesnic încântătoare și melancolică, scumpa noastră Julia, zicea ea tinerei fete. Boris mă asigură că numai lângă dta își simte el sufletul odihnit. Căci e așa de simțitor, și a pierdut atâtea iluzii, bietul băiat!

— Ah! dragul meu, îi spunea ea fiului ei, nici nu-ți poți închipui cât o iubesc eu pe Julia, și cât m'am atașat de ea. Și cum să n'o iubească cineva? E o ființă cerească. Ah! Boris! Boris!

Și după un moment de tăcere, ea adăuga:

— Și cât o plâng pe mama ei! Ea mi-a arătat azi scrisorile și socotelile ei. Au niște moșii imense; și cum vrei ca o femeie singură să administreze o așa avere? Toată lumea o înșală.

Boris o asculta pe mama lui cu un zâmbet imperceptibil. El își cam bătea joc de viclenia ei dulceagă, dar o asculta cu atenție și o întreba chiar asupra proprietaților Juliei.

De mult aștepta dra Kuraghin o cerere în căsătorie din partea melancolicului ei cavaler, cerere pe care era gata s'o primească. Dar un sentiment tainic de dispreț pentru această femeie care dorea cu atâtea patimă să se mărite și un sentiment de oroare la ideea de a renunța pentru totdeauna la posibilitatea unui adevărat amor, îl rețineau pe Boris.

Concediul său era pe punctul de a expira. El își petrecea zilele la Kuraghin și în fiecare zi amana pe ziua următoare cererea în căsătorie.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo“)

Atelierul de dentură

Radu Novák,

specialist pentru dinți artificiali.

Arad, Tököly-tér nr. 7.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că la 1 Noiembrie a. c. voi muta atelierul meu de dentură în Szabadság-tér Nrul 5. unde îl voi mări și aranja după cerințele cele mai moderne. :: — :: Cu toată stima:

RADU NOVAK.

2 commis

unul în despărțământul manufacturei, unul în despărțământul coloniilor, află numai decât aplicare la »SEVERINEANA« societate comercială pe acții în Caransebeș.

Un candidat de avocat

cu practică, află imediat aplicare în cancelaria mea.

Dr. Gheorghe Drimba,
advocat în Cshalm. (Kóhalm).

Szighety Sándor

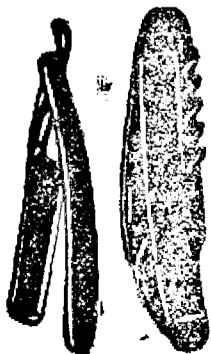
atelier de cuțite și tocilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată.

Comandele se execută pompt și conștiințios.

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procente aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treerat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătere în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

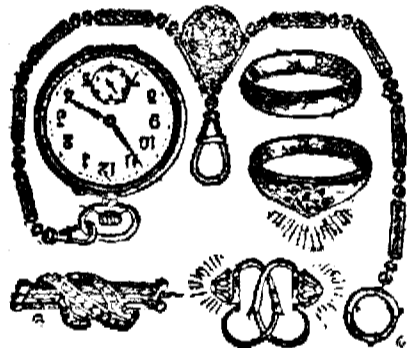
Agentura general comercială.

Pálmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță
Prețuri solide! — Serviciu prompt!

P. T.

Subscrișii avem onoarea a face cunoscut On. public din loc și jur că prăvălia noastră de pește și fructe sudice, care există de mai mulți ani în casa noastră proprie Strada Hirschner No 4, am mărit-o introducând și

mărfuri de coloniale și delicatose

Zilnic: Pește proaspăt; cafea proaspăt prăjită făină și petrolu; toffelul de brânză.

Pelângă acestea purtăm și mai departe negoțul de pește și fructe sudice.

Prin mijloace suficiente și legături cu firme de primul rang suntem în plăcuta poziție a oferi Onor. public mărfuri bune și cu prețul cel mai redus.

Rugăm deci pe on. public a face o încercare și a să convinge de calitatea cea mai bună și de prețul redus al mărfurilor.

În speranță că On. public ne va da binevoitorul său sprijin semnăm

Cu stimă:

Frații Gingold.
Brașov.

Vânzare de altoi de viță

de vie nobilă și pomi altoiți.

Cine voiește să aibă o grădină frumoasă de viță de vie ori poame, să se adreseze cu încredere la pepinaria condusă conform cerințelor științifice a lui

Vityé Miklós, Ős-Csanád, Torontálmege.

unde se află altoi nobili de pomi și diferite specii de viță de vie nobilitată și americană.

Pentru dessert: meri, peri, cireși, pruni, vișini, perseci, ringlote și nuci. — Prenotări pentru toamnă și primăvară primesc ori și când.

Catalog ilustrat trimit franco și gratuit.

ELSŐ LIPPAI MORDÓ-GYÁROS ALAPÍTOTT 1895.

FONDATA

NNUM 1895

Pregătește: butoaie, vane

în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,
→ LIPOVA. ←

Haine, pardesie și paltoane

moda cea mai nouă, din stofă modernă, de toamnă și de iarnă, croite admirabil, se pot comanda ieftin la

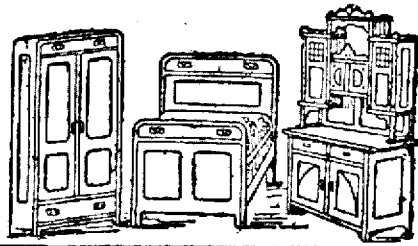
Mészáros Károly,

croitor de haine bărbătești,

Kolozsvár, Szentegyház-utca. 6.

BAUMANN ARNOLD succesorul
LÁHNI KÁROLY,
fabricant de mobilie.
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și — birouri pe lângă prețuri ieftine. —

Omaszta János,
fabricant de lămpi pentru trăsuri.
Budapest,
VIII., Óriás-utca 20/a.

Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, comande pentru galvanoplastică și — ori-ce reparaturi de branșe. —

Blănării !!!

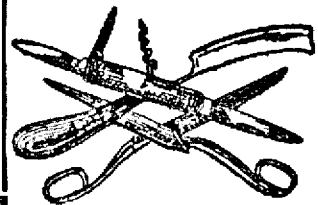
precum: boauri (muff) tocuri de picioare, — Jachete, după croiul englez și francez, berletuieli cu lână, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár - Josefstadt,
Hunyadi-út 9.

Prima tocitorie cu aburi pentru articole de lux și briciuri
VICTOR TURTURE

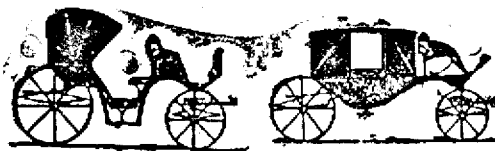
VERSESZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de tuns părul și barba, sistem nou, pietri de

ascuțit englezesc, precum și diverse articole de ras și frizat.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aiud — Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de *ferărie, șelărie și lustruire* cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

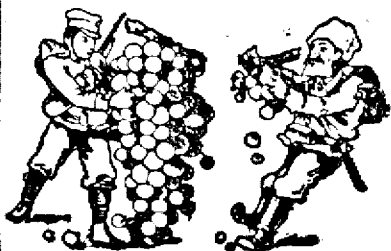
P. Bittenbinder

colorator de mătăsuri, curățitor chimic de băne și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chimic, ori-ce haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă ori-ce fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chimic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

Oltoiuiri de struguri

expediază, garantând de soiul viță americană, netedă și cu ră-

dăcini, precum și în diferite soiuri, recunoscute de trainice, asortiment bogat

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep

Proprietar: **Caspari Frigyes,** Medgyes 16.
(Nagyküküllőmegye).

Postiți și cereți prețuri curente ilustrate. Din prețul curent se pot ceta scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâiu informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Premiat la a. 1902 din partea expoziției industriale din Becherecul-mare.

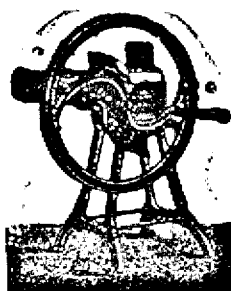
BERBERSZKI MIKLÓS
păpușar,
— Nagybecskerek. —

Liferează în țară și străinătate păpuși de piele, păslă, mătase și catifea, pentru bărbați, dame și copii cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu prompt. — Catalog trimis gratuit. — Revizătorilor li-se dă rabat.

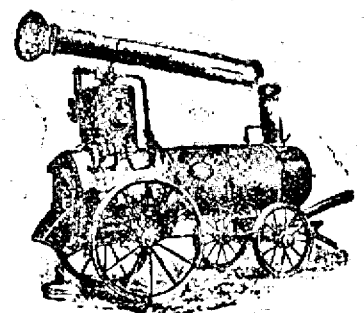
KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei — Marosvásárhely.

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, **montarea deplină a morilor** precum și reparări în bransa aceasta.

Garantă deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

Prima Industrie de cazane din Ungaria
Szatmáry Mihály, turnător de cazane,
Szeged,
 Szentárok-ság-utca 41. sz. (casa proprie).

Aduc la cunoștința on. public, că atelierul meu de cazane l'am înțit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petrolu, spirt și chiar și cazane la locomobile.

GUSTAV SCHMIDT
 fabrică de ploiere
 Sibiu — Hermannstadt, Grose ring No 3-5
 (Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne
ploiere-entoutcas
 (pt. soare și ploaie)
 precum și
ploiere
 de calitate excelentă
 pentru domni și dame.
 Comandele se execută prompt și cu punctualitate.

Josif Haas
 zugrav de biserici în
 Nagyszeben — Sibiu — Saggasse No 13.

PRIMEȘTE:

și ia în itreprindere zugrăvirea de biserici, în tot stilul, împodobirea lor, pictarea altarelor și icoanelor sfinte precum și lucrări de aurărie.
 Execuție splendidă.

Inst. de zugrăvire artistică. Comandele se execută cu cea mai mare specialitate. La cerere face schițele necesare, iar la angajament merge în persoană.
 Prețuri moderate.

Apaducte.

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.
 cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărni și școale. — Specialist în sondaj — Primește pe lângă condiții avantajoase linerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospekte gratuite. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduire a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Pianuri sau Harmoniuri
 se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul
 magazin de pianuri și harmoniuri
V. Heldenberg, Sibiu Strada Clisădlei 9.
 (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
 întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

H. Miklós J.
 ciasornicar,
 Sibiu — Nagyszeben, Reispergasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de
CIASORNICE

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.
 Toate reparaturile se execută prompt și cu garanția.

Societate act. de mașini agricole și mehanice
 (Mezőgazdasági és műszaki R. T.)
 Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz. Automobile, articole californice, curcubete, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri ștreanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

Schwalb Adolf fia Vilmos
tinichigiu și arămier.
Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește toffelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cane pentru olei, lack ori petrolu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog gratuit și franco.

Friederich Schintzel
fabrică de mizoluri, salamă și cârnățele
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse No. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfăladă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vânzătorii primesc abat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și
Nagyszeben, Kleiner Ring 5. accesorii pentru industria de
cojocărie, curelărie și ciobotărie

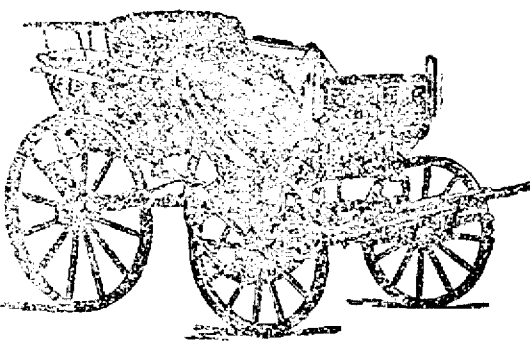
Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghete. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și clorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghetele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghete și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Urmașul lui Francisc Mirko **ADOLF LOGOFET**
Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare toffelul de lucrări de fabricări de căruțe

pelângă serviciu
culant și execuție
promptă.
Mai departe
execută tot-felul
de lucrări de
șelar, lustru-
itor, faur și
rotar etc.
pelângă prețurile
cele mai ieftine

LÉVAY GYÖRGY
STRUNGAR
SZEGED, Püspök-tér 4.

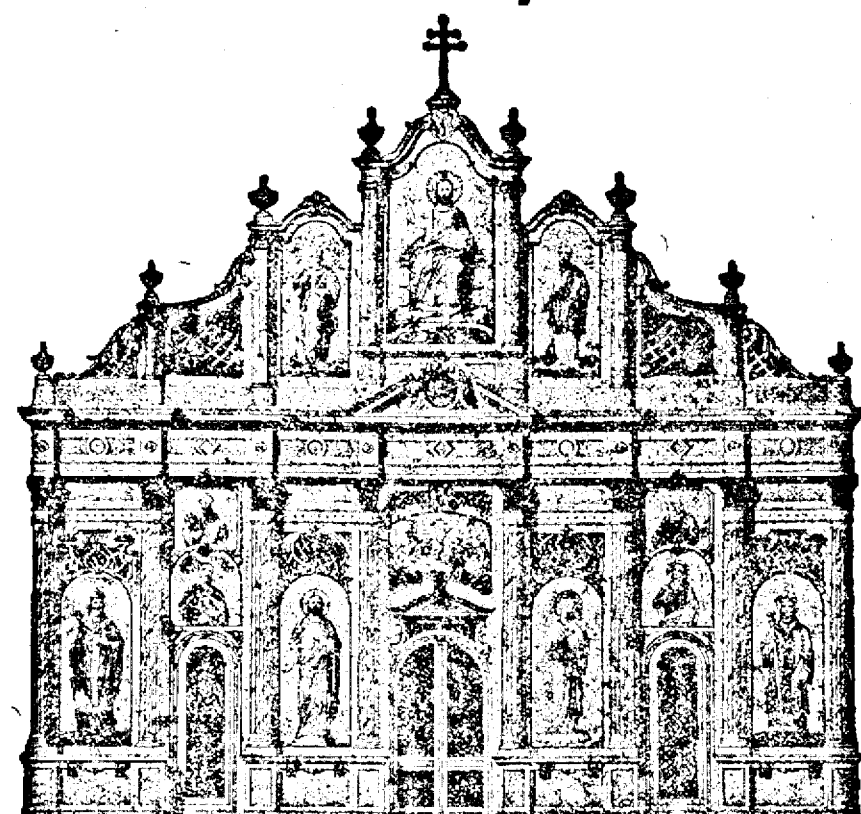
Primește spre efectuare și reparare toffelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, spițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și toffelul de decorații, la mobile, etc., cuiere ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Schmidt János succesor Schmidt Ferencz
institut pentru ridicarea altarelor în
Budapasta, Köbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.

Georg Barthelmie
mechanic
Brașov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafoane, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. — Telefon 380. — Instructor pentru scris la mașină. —

